

OSLO KOMMUNE

Bydelsforvaltningen
Søndre Nordstrand

Ravnåsveien 1
Postboks 22, Holmlia
1201 Oslo 12

~~Tlf. 01 09 09~~
tlf. 61 60 09

KELL/al

H.S.S. sak: 19-88

Til Helse- og sosialstyret i
Søndre Nordstrand

ANGÅENDE STØYFORHOLD OG STØVUTSLIPP I FORBINDELSE MED PLANLAGT STEINBRUDD OG KNUSEVERK VED ÅSLAND-KRYSSET, SØNDRE NORDSTRAND.

Oslo kommune v/ Veivesenet skal igangsette et nytt knuseverk i Gjersrud/Stensrud-området fordi eksisterende knuseverk på Bjørndal skal nedlegges.

Saken gjelder hvilke administrative anbefalinger bydelens helsetjeneste v/ helse- og sosialstyret vil fremme overfor planlegger, slik at dette tas inn som forutsetninger i anbudsdokumentene.

Bakgrunnen for saken, støyforhold, støygrenser, tidligere praksis, hjemmelsgrunnlag og konklusjoner angående støy og støv er systematisk gjennomgått i overingeniør Osmundsens brev til bydel datert 22/8-88, og jeg henviser til dette.

I brevet er også gjennomgått forskjellene på SFT's retningslinjer og Helserådets praksis, og poenget der er at Helserådet har satt en mer konsekvent og lavere grense på maksimalstøyen. SFT's retningslinjer med L-ekvivalent 50 dBA i tiden 06.00 - 18.00 vil kunne bety at virksomheten kunne ligge helt opp under 60 dBA, f.eks. i tiden 14.00 - 18.00, hvis det var tilsvarende stillere på formiddagen, og dette er helt uakseptabelt i et boligområde.

Jeg synes forslaget til anbefalinger er gode i og med at det er satt maksimalgrenser på de tider av døgnet der dette har størst betydning, samtidig som det er foreslått er gjennomsnittsverdi for tiden 08.00 - 16.00 på 55 dBA, der man da i deler av denne tiden kan ha opp til 65 dBA. Dermed burde også utbyggerens muligheter til å gjennomføre støyrestriksjonene uten uakseptable kostnader eller foranstaltninger være rimelig ivaretatt.

Det faktum at hele steinbruddet langt ifra er av midlertidig karakter, men skal pågå i så lang tid som 5 år, tilsier også at man legger de strengeste retningslinjene til grunn for å ivareta befolkningens behov for god helse og trivsel i de mest støyutsatte områdene.

I tråd med forslaget fra Støyseksjonen, Etat for miljørettet helsevern, vil jeg anbefale at Søndre Nordstrand Helse- og sosialstyre fatter følgende vedtak:

"Angående de helsemessige konsekvenser av støyforhold og støvutslipp i forbindelse med planlagt steinbrudd og knuseverk ved Åslandskrysset, Søndre Nordstrand, pålegges utbyggeren, Veivesenet v/ Søndre Nordstran Plan- og Anleggskontor, å ta følgende forutsetninger med i anbuds- dokumentene, samt å påse at alle aktuelle tiltak for å begrense støy- og støvplagen iverksettes av den valgte entreprenør:

I. Støybegrensninger.

Følgende støygrenser skal ikke overskrides (målinger i henhold til byggeforskriftene i fasadeplanet):

Dag	kl. 06 - 08	Lmaks	= 50 dBA
	kl. 08 - 16	L _{ekv} (08 - 16)	= 55 dBA
	kl. 16 - 18	Lmaks	= 50 dBA
Kveld	kl. 18 - 22	Lmaks	= 40 dBA
Natt	kl. 22 - 06	Lmaks	= 35 dBA

L_{ekv} = ekvivalent ("gjennomsnittlig") støynivå over angitt periode.
Lmaks = maksimalt støynivå.

For støy som inneholder tydelige toner og/eller er impulsiv nedsettes grenseverdiene 5 dBA. I en kortere periode ved oppstart av anlegget før terrengets skjermende effekt kan utnyttes kan en overskridelse av daggrensene på 10 dBA aksepteres i inntil 5 virkedager. Det forutsettes at anlegget ikke er i drift på søn- og helligdager. Medregnet i støyen er all aktivitet innenfor anleggsområdet. Sprengning må utføres i dagperioden kl. 08 - 16. Nye utbyggingsområder for boliger som vil bli utsatt for støy over de gitte grenseverdier må ikke utbygges og innflyttes før masseuttaket er opphørt.

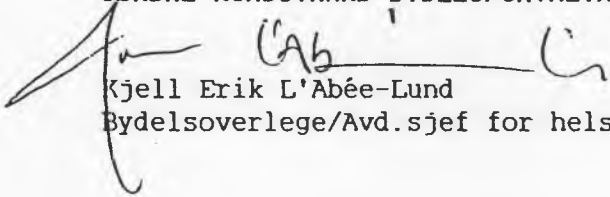
II. Støvbegrensninger.

For å sikre omgivelsene mot ulemper ved støvflukt bør bergbore-utstyr være utrustet med kvalifisert støvoppsamlingsutstyr. Utbygger bør redegjøre for støvutvikling ved steinknuseverk og hva for tekniske tiltak som vil bli gjennomført for å redusere støvutslipp til akseptable mengder.

III. Utbygger pålegges å undersøke om foreliggende steinbrudd og knuse- verk er søknadspliktig etter Forurensningsloven § 11 mv. Bekreftelse på at søknadsplikt ikke foreligger, eller gjenpart av søknad til Statens forurensningstilsyn bes sendt Helse- og sosial- styret i Søndre Nordstrand."

Med hilsen

SØNDRE NORDSTRAND BYDELSFORVALTNING, 06.10.1988

Kjell Erik L'Abée-Lund
Bydelsoverlege/Avd.sjef for helseavd.

Gjenpart: Etat for miljørettet helsevern,
Støyseksjonen, St. Olavs plass 5,
0165 Oslo 1

Vedlegg: Brev fra Støyseksjonen, Etat for miljørettet helsevern
datert 22.08.88.

re-knuseverk

O S L O K O M M U N E
 Etat for Miljørettet Helsevern
 Støyseksjonen
 St.Olavs pl. 5, 0165 Oslo 1
 Tlf.: 02 - 201070

OSLO KOMMUNE	
BY. Forv. 09	
Dato	24/8-88 J.nr. 1220
Ark.nr.	787
Saksbeh.	Kjell

Til
 Bydel 09
 Søndre Nordstrand
 Postboks 22, Holmlia
 1201 Oslo 12

Oslo, 22.8.88

Deres ref.: Bydelsoverlege Kjell Erik L'Abbee-Lund

Vår saksbeh.: støy: overing. Eyjolf Osmundsen
 støv: overing. Randulv Os

Vedr.: Støyforhold og støvutslipp i forbindelse med planlagt
 steinbrudd og knuseverk ved Åslandkrysset, søndre Nordstrand.

Søndre Nordstrand Plan- og Anleggskontor (Veivesenet) planlegger et større masseuttak for stenmasser like ved det planlagte Åslandkrysset på Europaveien nær bygrensen til Ski. Støy, støygrenser og helsemessige konsekvenser ble diskutert på et møte 10.8.88 mellom bydelens helsetjeneste, Byplankontoret og støyseksjonen i Miljøetaten. Dette brevet er en anbefaling til bydelens helsetjeneste om hvilke grenseverdier som må ansees som akseptable ut fra en helsemessig vurdering.

Støyforhold.

Beregning av fremtidige støyforhold er utført av konsulentfirmaet Lund & Aass på oppdrag fra Veivesenet i rapport datert 1.8.88. Kopi av aktuelle sider fra rapporten vedlegges.

Hovedstøykilder er knuseverket, borrhigg(er), sprengning, intern-transport/håndtering av masser og opplasting/transport ut av anlegget (ekstern håndtering). Lund og Aass har beregnet støyen fra knuseverk og borrhigg. De mest støyutsatte boligene ligger på skrenten mot Europaveien på Beveråsen og 2 eldre bolighus hhv nord og syd for det aktuelle området. Nye boligområder er planlagt på Stensrud og Gjerdsrud.

Masseuttaket er planlagt til 1 mill m³, med en antatt varighet på ca 5 år.

Den eldre boligen nord for anlegget og de nærmeste boligene på Beveråsen vil få fri sikt til anlegget og er mest støyutsatt. Disse vil få et støynivå fra knuseverket beregnet til 66 - 72 dBA og fra 1

borrigg på 67 - 72 dBA. Ved samtidig bruk vil støynivået øke 3 dBA. Med 2 borrigger i drift samtidig med knuseverket vil støynivået øke ca 5 dBA. I tillegg kommer støy fra intern og ekstern materialhåndtering og transport.

Boligen syd for anlegget og boligene i annen rekke på Beveråsen støyskjermes av terrenget og vil få 15 - 20 dBA lavere støybelastning, dvs ca 50 - 55 dBA.

Alle boligene vil i tillegg bli belastet av veitrafikkstøy fra Europaveien. Denne belastningen vil variere sterkt avhengig av siktforholdene til veien. Døgnkvivalent støybelastning vil variere fra 50 - 65 dBA utenfor de nærmeste boligene på Beveråsen. Den laveste belastningen fås på bakkeplan og utenfor husenes 1. etasjer hvor terrenget skjermer. Støybelastningen fra veitrafikk vil være vesentlig høyere på dagtid enn på kvelds- og nattid.

Støygrenser.

Det er helt klart at ovennevnte støynivåer vil medføre helseskadelig støybelastning hvis støyreducerende tiltak ikke gjennomføres.

En hovedhensikt med å sette støygrenser må være å unngå helse- og trivselsmessige skadevirkninger for omkringboende. Denne situasjonen burde i utgangspunktet vært unngått. Masseuttaket burde vært gjennomført før de nye boligfeltene på Beveråsen var oppført og innflyttet. Det må være en forutsetning at nye støybelastede utbyggingsområder ikke kommer til i anleggsperioden.

Det foreligger ingen lov- eller forskriftsbestemte støygrenser for denne type virksomhet. Helsetjenesten må derfor utøve et hygienisk skjønn når grenseverdier skal fastsettes. Som grunnlag for dette skjønn foreligger følgende:

1. SFTs retningslinjer fra 1985 for begrensning av støy fra industri mm har følgende grenseverdier for boliger:

hverdager:	dag	kl 06 - 18	Lekv(06-22) = 50 dBA
		kveld kl 18 - 22	Lekv(18-22) = 45 dBA
		natt kl 22 - 06	Lekv(22-06) = 40 dBA
søn og helligdager:	dag/		
		kveld kl 06 - 22	Lekv(06-22) = 45 dBA
		natt kl 22 - 06	Lekv(22-06) = 40 dBA

Lekv = ekvivalent ("gjennomsnittlig") støynivå over angitt periode.

Lmaks = maksimalt støynivå, skal ikke overstige Lekv med mer enn 10 dBA.

For støy som inneholder tydelige toner og/eller er impulsiv nedsettes grenseverdiene 5 dBA.

For hyttebebyggelse, sykehus og rekreasjonsområder er grenseverdiene 10 dBA lavere på dag- og kveldstid, 5 dBA lavere om natten.

2. Byggeforskriftene av 1987 har følgende grenseverdi for tillatt støynivå utendørs (kap. 52:33):

Utendørs maksimalt lydnivå (Lmaks) fra en bygnings tekniske installasjoner skal ikke overstige 40 dBA utenfor boliger og boligens utearealer. Kravet gjelder også for nærliggende bygninger. I byggeforskrift 1985 var det et tilsvarende krav på 35 dBA.

3. Tidligere praksis i helserådet:

I Helserådets regi ble det utført flere kartlegginger av bakgrunnsstøynivå i Oslo. Det ble samtidig ansett som helsemessig betenkelig om dette bakgrunnsnivået skulle øke vesentlig. Følgende grenseverdier er derfor praktisert i de siste 15 - 20 år:

dag kl 06 - 18 Lmaks = 45 dBA

kveld kl 18 - 22 Lmaks = 40 dBA

natt kl 22 - 06 Lmaks = 35 dBA

På spesielt støyende steder nær større veier eller eksisterende støyende bedrifter er grensverdiene blitt justert opp til bakgrunnsstøynivået (L95). Dette har i enkelte tilfeller medført en justering av daggrensen på 5 dBA, og en sjelden gang 10 dBA.

Helserådet har alltid vært av den oppfatning at SFTs grenseverdier har vært for liberale. En konsekvent gjennomføring av disse grenseverdiene ville ha legitimert en uheldig økning av støyen i Oslo. Det har også vist seg at Helserådets praksis har latt seg gjennomføre teknisk og økonomisk uten for store problemer. I andre deler av landet med mye tyngre industri enn i Oslo kan SFTs grenseverdier være mer rimelige.

På grunnlag av ovennevnte anbefales at følgende grenseverdier ikke overskrides målt i henhold til byggeforskriftene i fasadeplanet på nærliggende boliger:

Dag kl 06 - 08 Lmaks = 50 dBA

kl 08 - 16 Lekv(08-16) = 55 dBA

kl 16 - 18 Lmaks = 50 dBA

Kveld kl 18 - 22 Lmaks = 40 dBA

Natt kl 22 - 06 Lmaks = 35 dBA

I en kortere periode ved oppstart av anlegget før terrengets skjermende effekt kan utnyttes kan en overskridelse av daggrensene på 10 dBA aksepteres i inntil 5 virkedager.

Det forutsettes at anlegget ikke er i drift på søn- og helligdager.

Medregnet i støyen er all aktivitet innenfor anleggsområdet.

Sprengning må utføres i dagperioden kl 08 - 16.

Hjemmelsgrunnlag. (Lovhenvisningene er ikke sitater)

Ved klage på støy:

1. Lov om helsetjenesten i kommunene § 4A-6 (1988):

Helse- og sosialstyret i bydelen kan pålegge forhold ved en eiendom eller virksomhet rettet hvis forholdet direkte eller indirekte kan ha negativ innvirkning på helsen.

2. Forskrifter om begrensning av støy (1975):

§1: Støy som kan medføre fare for helseskade defineres som helseskadelig støy. Som helseskade regnes fysiologiske og psykiske forstyrrelser og organskade.

§8: Når et helseskadelig støyforhold foreligger kan helse- og sosialstyret påby støyreduksjoner og/eller tidsbegrensninger i bruk av kilden.

Det som imidlertid anses som nødvendig støy for en bedrift er tillatt (§4). (Denne begrensningen i støyforskriftene var nødvendig grunnet tilsvarende begrensninger i den daværende Sunnhetslov. I kommunehelseloven gjelder ikke denne begrensningen).

For bruk i planleggingen, før støykilder etableres:

Lov om helsetjenesten i kommunene:

§ 1-2: Helsetjenesten i bydelen skal fremme folkehelse, trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold og søke å forebygge sykdom, skade eller lyte.

§ 1-4: Helsetjenesten skal medvirke til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre offentlige organer som har en virksomhet som virker inn på helsetjenestens arbeid.

Forskrifter om begrensning av støy:

§9: Før en bedrift etableres skal bedriften foreta støyvurderinger. Hvis støyen for omkringboende øker må bedriften forelegge saken for helse- og sosialstyret i bydelen. Helse- og sosialstyret kan pålegge støyreducerende tiltak gjennomført før virksomheten igangsettes.

Etter dette skulle det være klart at helsetjenesten har adgang til å pålegge helseskadelige støyforhold rettet, og til å sette støykrav før nye støyende virksomheter igangsettes.

Det har imidlertid ikke vært vanlig praksis å fremsette forhåndsvurderinger av nye støyende virksomheter som pålegg med

hjemmel i lov og forskrift. Fordi det tidligere ikke var hjemmel til å delegere myndigheten i slike saker til administrasjonen, ble disse sakene løst ubyråkratisk uten politiske vedtak ved at helsetjenesten gir anbefalinger/råd. Idag kan denne myndigheten delegeres til medisinsk-faglig-ansvarlig lege. Adgangen til å gi pålegg også i utbyggingssaker er derfor enklere. Ingen bydeler har pr dags dato fattet delegasjonsvedtak etter kommunehelseloven.

Støvutslipp:

Det antas at det kan bli betydelig generering av steinstøv ved drift av knuseverk og borerigger. For borerigger finnes standard utrustning for støvoppsamling rundt borehull, mens det for knuseverk med stort støvutslipp må gjennomføres spesielle tekniske tiltak for å unngå støvflukt til omgivelsene.

For å sikre omgivelsene mot ulemper ved støvflukt bør det bestemt kreves at alt bergboreutstyr må være utrustet med kvalifisert støvoppsamlingsutstyr. Bergboring må ikke foregå uten at slikt utstyr er montert og fungerer tilfredstillende. Utbygger bør tilpliktes å redegjøre for støvutvikling ved steinknuseverk og hva for tekniske tiltak som vil bli gjennomført for å redusere støvutslipp til akseptable mengder.

Det er grunn til å gjøre oppmerksom på at virksomheten med steinbrudd og knuseverk kan være søknadspliktig etter Forurensningslovens §11 mv.

Konklusjon:

Det anbefales at bydelens helsetjeneste fremmer følgende administrative anbefaling ovenfor planlegger:

STØY:

Grunnet støyforholdene for omkringboende bør følgende støygrenser ikke overskrides (målinger i henhold til byggeforskriftene i fasadeplanet).

Dag	kl 06 - 08	Lmaks	= 50 dBA
	kl 08 - 16	Lekv(08-16)	= 55 dBA
	kl 16 - 18	Lmaks	= 50 dBA
Kveld	kl 18 - 22	Lmaks	= 40 dBA
Natt	kl 22 - 06	Lmaks	= 35 dBA

Lekv = ekvivalent ("gjennomsnittlig") støynivå over angitt periode.

Lmaks = maksimalt støynivå.

For støy som inneholder tydelige toner og/eller er impulsiv nedsettes grenseverdiene 5 dBA. skjermende effekt kan utnyttes kan en overskridelse av daggrensene på 10 dBA aksepteres i inntil 5 virkedager.

Det forutsettes at anlegget ikke er i drift på søn- og helligdager.

Medregnet i støyen er all aktivitet innenfor anleggsområdet.

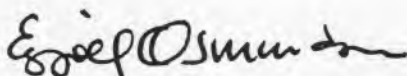
Sprengning må utføres i dagperioden kl 08 - 16.

Nye utbyggingsområder for boliger som vil bli utsatt for støy over de gitte grenseverdier må ikke utbygges og innflyttes før masseuttaket er opphørt.

STØV:

For å sikre omgivelsene mot ulemper ved støvflukt bør bergboretstyr være utrustet med kvalifisert støvoppsamlingsutstyr. Utbygger bør redegjøre for støvutvikling ved steinknuseverk og hva for tekniske tiltak som vil bli gjennomført for å redusere støvutslipp til akseptable mengder.

Steinbrudd og knuseverk kan være søknadspliktig etter Forurensningslovens §11 mv.

Eyjolf Osmundsen
Overing.

Kopi: Søndre Nordstrand Plan- og anleggskontor, Klemetsrudvn. 2,
1278 Oslo 12